

V Praze 5. dubna 2018
Čj. 173/18-OVA

Stanovisko

k

návrhu zákona o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

I. Úvod

Cílem návrhu zákona je stanovení podmínek pro zajišťování přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací povinných subjektů a transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102 ze dne 26. října 2016 o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru.

V rámci vnějšího připomínkového řízení bylo uplatněno **51 zásadních připomínek, a to z 11 připomínkových míst**. Všechny připomínky byly řádně vypořádány a návrh zákona je předkládán bez rozporu.

II. Připomínky a návrhy změn:

Jedním ze základních principů moderní společnosti a moderního sociálně spravedlivého státu je nastavení rovných podmínek a rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením a zabránění jejich diskriminaci.

Klíčovou oblastí, jež tvoří součást tzv. „governance accessibility“ (přístupná veřejná správa a veřejné služby), je přístupnost informací a služeb¹. Přístupnost informací a služeb znamená, že se s informacemi a službami, a to především v elektronické podobě, mohou seznámit a plně je využívat i osoby se zdravotním postižením, které bez zajištění jejich přístupnosti nemohou plně tyto informace a služby využívat (například naskenovaný dokument v digitální podobě, který není opatřen žádnými textovými informacemi o svém obsahu – s tímto dokumentem nemůže celá řada potenciálních uživatelů vůbec pracovat).

Česká republika patří v oblasti přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací mezi nejaktivnější státy. Díky aktivitám zástupců České republiky se po několikaletém projednávání podařilo koncem roku 2016 v rámci Evropské unie schválit směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102 ze dne 26. října 2016 o přístupnosti internetových stránek a mobilních

¹ www.pristupnost-informaci.cz

aplikací subjektů veřejného sektoru (dále také jako „směrnice“) označovanou někdy jako „směrnice WMAA“, která je navrhovaným zákonem transponována do právního řádu České republiky. Cílem této směrnice je harmonizace požadavků na zajištění přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací tak, aby s nimi mohly plnohodnotně pracovat i osoby se zdravotním postižením.

Předkladatel v **popisu existujícího právního stavu** uvádí výčet právních předpisů, které upravují oblast přístupnosti, a konstatuje, že současná právní úprava se nevztahuje na všechny subjekty, na které dopadá směrnice a taktéž neupravuje řadu práv a povinností, které jsou uvedeny ve směrnici. Zároveň konstatuje, že pravidla stanovená vyhláškou č. 64/2008 Sb. jako prováděcím právním předpisem k zákonu č. 365/2000 Sb., se jeví jako již technologicky téměř překonaná.

Z **identifikace dotčených subjektů** je zřejmé, že rozsah povinných subjektů, tedy osobní působnost zákona, je stanovena zejména směrnicí. Ta stanovuje, že subjekty veřejného sektoru jsou státní, regionální nebo místní orgány, veřejnoprávní subjekty ve smyslu čl. 2 odst. 1 bodu 4 směrnice 2014/24/EU nebo sdružení vytvořená jedním nebo více takovými orgány nebo jedním nebo více takovými veřejnoprávními subjekty, jsou-li tato sdružení založena za zvláštním účelem spočívajícím v uspokojování potřeb obecného zájmu a nemají-li průmyslovou nebo obchodní povahu. Jedná se tedy převážně o subjekty financované z veřejných rozpočtů nebo na veřejné rozpočty přímo či nepřímo napojené nebo subjekty zřizované či ovládané orgány veřejné moci.

Cílový stav, který předkladatel uvádí, je zajistit, aby byly internetové stránky a mobilní aplikace povinných subjektů přístupnější na základě společných požadavků na jejich přístupnost, a transponovat směrnici do právního řádu České republiky tak, aby přímo či nepřímo bylo naplněno 10 základních principů, governance accessibility, a to:

1. rovné šance a rovný přístup,
2. rovné možnosti práva a jeho dosažení,
3. rovný přístup k veřejným i komerčním službám,
4. liniová bezbariérovost,
5. bezbariérová doprava,
6. přístupné informace nejen veřejného sektoru,
7. přístupné a použitelné služby včetně těch elektronických,
8. podpora osob se zdravotním postižením,
9. zabránění a předcházení diskriminaci,
10. pozitivní kompenzace a integrace.

Předkladatel zároveň uvádí příklady přístupnosti v případě naplnění cíle regulace:

- internetové stránky,
- popisy životních situací a jejich řešení
- elektronické formuláře a aplikace pro elektronická podání,
- portálové aplikace,
- rozhraní pro vyhledávání ve veřejných seznamech a veřejných rejstřících,
- klíčové portály ve veřejné správě (portál veřejné správy, eSbírka, daňový portál),
- portál EET, resortní portál práce a sociálních věcí, adresář veřejné správy a jejich aplikace,

- rozhraní pro využívání služeb vytvářejících důvěru a důvěryhodných služeb, jako je elektronická identifikace či autorizace do portálů ve veřejné správě,
- elektronické úřední desky,
- klíčové aplikace eGovernmentu, jako jsou datové schránky apod.,
- mobilní aplikace vytvářené územními samosprávnými celky,
- internetové stránky a mobilní aplikace dopravního podniku města,
- informace o škole či školském zařízení,
- internetové stránky a veškeré informace na nich uveřejněné poskytovateli sociálních služeb zřízených krajem či obcí,
- internetové stránky archivů, knihoven apod.,
- atd.

Komise RIA pozitivně hodnotí, že předkladatel zpracovává celou oblast s vysokou mírou znalosti existujících nástrojů služeb eGovernmentu v České republice a jejich potencionálního rozvoje a také se znalostí potřeb osob závislých na zajištění široké přístupnosti služeb veřejné správy prostřednictvím digitálních technologií. To se odrazilo zejména v provedených konzultacích zejména s Národní radou osob se zdravotním postižením, Sjednocenou organizací nevidomých a slabozrakých, Organizací ASNEP, Laboratoří přístupnosti Iniciativy informatiky pro občany, ATIS fórem, Governance accessibility fórem, Masarykovou univerzitou v Brně a také s nezávislými odborníky na oblast přístupnosti, kteří se buď na tvorbě nového zákona neformálně podíleli, nebo s nimi byla celá oblast konzultována.

V části **zhodnocení rizik** předkladatel uvádí rizika, jež spočívají v nenaplnění povinnosti transponovat předmětnou směrnici do českého právního řádu a z toho plynoucí případné sankce. Sice již nyní je v právním řádu České republiky pro státní orgány nebo orgány územních samosprávných celků zakotvena povinnost mít přístupné internetové stránky, ale tato směrnice je širší, tudíž je její transpozice nezbytná.

Dalším významným rizikem identifikovaným předkladatelem je neschopnost reagovat na vývoj technologií a trendů jak pro tvorbu a správu obsahu (na straně povinných subjektů), tak i asistivních technologií (na straně osob se zdravotním postižením). To by mohlo zapříčinit stagnaci, a především vynucování dnes již v podstatě překonaných pravidel a požadavků na přístupnost, které nevyhovují stávajícím možnostem a potřebám.

Předkladatel uvádí tři různé **varianty legislativního řešení** a stručně je hodnotí:

Varianta I. – Nulová – ponechání současné právní úpravy, která však nebude naplňovat veškeré požadavky na transpozici směrnice, a proto ji předkladatel nenavrhuje

Varianta II. – Novela zákona č. 365/2000 Sb. – která by do současné systematiky zákona včlenila oblast transponované právní úpravy, kterou nedoporučuje s ohledem na již tak velkou nepřehlednost zákona, který se dominantně věnuje stejně jen části poskytovaných digitálních služeb, a to služeb poskytovaných ISVS.

Varianta III. – Přijetí nového zákona – který by přinesl tři hlavní výhody, a to:

- ukazuje důležitost a význam problematiky přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací ve veřejném sektoru, a tím i důraz na naplňování potřeb cílové skupiny osob se zdravotním postižením,
- zpřehledňuje právní prostředí tím, že v jednom zákoně stanoví obecné povinnosti přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací pro povinné subjekty,
- dává do budoucna základ pro rozšiřování právního rámce i pro další oblasti přístupnosti.

Předkladatel doporučuje variantu III. tedy přijetí nové samostatné právní úpravy.

Komise RIA se plně ztotožňuje s návrhem předkladatele na volbu varianty III., která přispěje k větší přehlednosti a srozumitelnosti požadované právní úpravy.

Náklady a přínosy předkladatel uvádí, že hlavní přínosy varianty III. se očekávají zejména pro osoby se zdravotním postižením. Pro tyto osoby je přístupnost informací a služeb důležitá, neboť díky ní mohou tyto osoby pracovat s informacemi a službami na rovnoprávném základě tak, aby mohly služeb veřejné správy a veřejných služeb využívat jako ostatní občané.

Komise RIA doporučuje, aby z hlediska vyčíslení nákladů nutných pro implementaci zákonné úpravy byl doplněn odhad nákladů, které budou muset vynaložit osoby se zdravotním postižením pro využití přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a zároveň vyčíslit odhad finančních úspor, které vzniknou jak na straně osob se zdravotním postižením, ale také na straně veřejných rozpočtů díky většímu zapojení osob se zdravotním postižením do pracovního i běžného života.

Hodnotící kritérium předkladatel výslovně neuvádí, z textu k **vyhodnocení variant** lze dovodit, že předkladatel hodnotil varianty především z hlediska přehlednosti a srozumitelnosti právní úpravy, protože z hlediska nákladů, které budou muset povinné subjekty vynaložit na vytvoření či úpravu informačních systémů či nástrojů zajišťujících přístupnost, jsou všechny varianty rovnocenné.

Předkladatel stručně popisuje **přezkum účinnosti regulace** s tím, že k vyhodnocení dojde v průběhu následujících 5 let. S ohledem na skutečnost, že v tomto období dojde ke schválení návrhu „směrnice Evropského parlamentu a Rady o sblížování právních a správních předpisů členských států týkajících se požadavků na přístupnost u výrobků a služeb” tedy tzv. „European accessibility act”, z které může vyplynout potřeba rozšířit některé obecné principy zejména v oblasti technické přístupnosti služeb a výrobků, bude se přezkum regulace případně modifikovat i z hlediska nutnosti úpravy předkládaného návrhu zákona.

III. Závěr:

Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace k návrhu **zákona o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů** neuplatňuje zásadní připomínky ani doporučení pro úpravu Závěrečné zprávy RIA.

Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace **doporučuje** Legislativní radě vlády, **aby byl návrh zákona o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů v předloženém znění doporučen vládě ke schválení.**

Vypracoval: Mgr. Zdeněk Zajíček

prof. Ing. Jiřina Jílková, CSc.
v. r.
předsedkyně komise